

Beweeggedrag kinderen basisscholen Moerwijk-Noord

Buurtsportvereniging Moerwijk-Noord

Auteur

Sjoerd Dreteler & Tom Arnoldus - van Schendel

Afdeling

Lectoraat: Impact of Sport

Datum

03-10-2025

Type project

Onderzoeksproject

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Methode.....	4
2.1	Situatie Moerwijk Noord	4
2.2	Beweeggedrag	4
2.3	Sportbehoefte kinderen Moerwijk Noord	4
3	Situatie Moerwijk Noord	5
3.1	Demografische kenmerken van basisschool leerlingen Moerwijk Noord.....	5
3.2	Door scholen georganiseerd sportaanbod	5
3.3	De Haagse Sporttuin Moerwijk Noord	5
	Wat is de Haagse Sporttuin Moerwijk Noord?	5
	Doel van de sporttuin	5
	Gebruik van de sporttuin	6
	Aanbod in de sporttuin	6
	Doelgroepen en deelname aan naschoolse sportactiviteiten	6
	Capaciteit en deelname aan naschoolse sportactiviteiten	6
3.4	Vakantieaanbod	7
4	Beweeggedrag kinderen Moerwijk Noord.....	8
4.1	Buitenspelen en sporten	8
	Buitenspelen doordeweeks	8
	Sporten8	8
	Lid van sportclub	9
5	Sportbehoefte kinderen Moerwijk Noord.....	11
	De Cor Emousschool	11
	De Kleine Wereld	11
6	Conclusie	12
	Literatuurlijst	13
	Bijlages	14

1 Inleiding

In Nederland zijn er 1,4 miljoen kinderen tussen de 4 en 12 jaar (Centraal Bureau voor de Statistiek, z.d.). Voor deze kinderen is het belangrijk te bewegen omdat dit onder andere helpt bij de ontwikkeling van motorische vaardigheden en het voorkomen van overgewicht (Rijksoverheid, z.d.). Hiervoor zijn er in 2017 beweegrichtlijnen opgesteld (Gezondheidsraad, 2017). Deze richtlijnen geven een indicatie van het beweeggedrag wat ervoor moet zorgen dat je gezond blijft. De rijksoverheid stelt voor kinderen gelden de volgende richtlijnen:

- *Bewegen is goed, maar meer bewegen is beter.*
- *Doe minstens elke dag een uur aan matig intensieve inspanning, zoals fietsen, wandelen of zwemmen. Langer, vaker of intensiever is nog gezonder.*
- *Doe minstens driemaal per week spier- en botversterkende activiteiten, zoals springen, dansen of krachtoefeningen.*
- *Voorkom veel stilzitten.*

In Nederland voldoen lang niet alle kinderen aan de beweegnormen. In 2024 voldeed 62% van de kinderen van 4 tot 12 jaar aan de beweegrichtlijnen (Nederlands Jeugdinstituut, 2025). Daarbij is bekend dat kinderen die opgroeien in armoede minder vaak sporten dan kinderen die opgroeien met een hoog gezinsinkomen (AllesoOverSport, z.d.) en op wijkniveau dat in wijken met lage sociaal economische klasse de beweegrichtlijnen minder vaak gehaald worden (Wachter et.al, 2022).

Wanneer we kijken naar kinderen met een beperking zien we dat deze groep kinderen nog minder beweegt. Onderzoek naar beweeggedrag van kinderen met een beperking is in mindere mate gedaan. Onderzoek bij ouders stelt dat: "volgens de ouders bewoog 73% van de leerlingen in cluster 2 minder dan 8 uur per week (Von Heijden, 2013 zoals in De Jonge & Van Lindert, 2020).

Bovenstaande kennis toont aan dat het belangrijk is aandacht te besteden aan sport en beweeggedrag bij kinderen. Kinderen in wijken waar meer armoede is, zoals Moerwijk-Noord, lopen meer kans om de beweegrichtlijnen niet te halen. De bestaande samenwerking binnen het Living Lab Buurtsportvereniging Moerwijk Noord, kan hier een positieve bijdrage aan leveren. In dit Living Lab, werken de Haagse Sporttuin Moerwijk, voetbalvereniging De Ster, Hockeyclub Den Haag, Gemeente Den Haag en de Haagse Hogeschool samen om een buurtsportvereniging te creëren waar bewoners uit Moerwijk Noord sporten en bewegen (Dreteler & Arnoldus-van Schendel, 2024).

Buurtsportvereniging Moerwijk Noord biedt hierin mogelijkheden om sportgedrag onder de kinderen in Moerwijk Noord te stimuleren. Moerwijk Noord kent verder twee basisscholen: Basisschool de Kleine Wereld en de Cor Emousschool. Deze scholen zijn gelegen naast Buurtsportvereniging Moerwijk Noord en de Haagse Sporttuin Moerwijk. Basisschool de Kleine Wereld is een openbare basisschool. De Cor Emousschool is een cluster 2 school, wat wil zeggen dat de school gericht is op kinderen met een auditieve beperking en kinderen met een taal of spraakontwikkelingsstoornis (Dreteler & Arnoldus-van Schendel, 2024).

In dit onderzoek kijken we naar de huidige situatie in Moerwijk Noord. Het onderzoek is opgedeeld in drie delen. Deel één focust op het huidige sport en beweegaanbod. Hierbij staat de samenwerking tussen de basisscholen De Kleine Wereld en de Cor Emousschool en de naastgelegen Haagse Sporttuin Moerwijk Noord centraal. In het tweede deel wordt gekeken naar het vrijetijdsgedrag van de kinderen. In hoeverre sporten de basisschool kinderen al, en waar doen ze dat. Tot slot wordt in het laatste deel gekeken naar de sportbehoefte van de kinderen, en wordt gekeken waar kansen liggen voor Buurtsportvereniging Moerwijk Noord.

2 Methode

Dit onderzoek bestaat uit 3 delen en is zowel kwalitatief als kwantitatief. Delen van dit onderzoek zijn uitgevoerd vanuit de basisscholen en Sporttuin Moerwijk Noord. De verslaglegging van de resultaten in dit onderzoek is gedaan op basis van de voor ons beschikbare data.

2.1 Situatie Moerwijk Noord

Het in kaart brengen van het huidige sportsituatie van de basisschool kinderen in Moerwijk Noord is gedaan middels een kwalitatief interview met de projectleider van de Haagse Sporttuin Moerwijk. Dit interview is afgenomen door onderzoeker SD op 20 maart 2025 op basis van een ongestructureerd interview.

2.2 Beweeggedrag

Het onderzoek naar beweeggedrag van de basisschool kinderen in Moerwijk Noord is uitgevoerd bij de bovenbouw van basisschool De Kleine Wereld. Het onderzoek werd uitgevoerd door stagestudenten van de Haagse Hogeschool in opdracht van de basisscholen en de Sporttuin Moerwijk Noord. Om data te verkrijgen is aan de bovenbouw kinderen gevraagd in het klaslokaal individueel een enquête in te vullen op een laptop. De afname van de enquête was onder begeleiding van de eigen docent. Om de enquête zo geschikt mogelijk te maken is voorafgaand een pilot afname geweest bij vier kinderen. Naar aanleiding hiervan zijn geen grote aanpassingen gemaakt. De enquête bestond uit 15 vragen (zie bijlage 1). De enquêtes zijn afgenomen tussen maart 2025 en mei 2025. Uiteindelijk hebben 157 van de 169 kinderen meegedaan (92% van alle kinderen uit de bovenbouw), afkomstig uit groep 5, 6, 7 en 8.

2.3 Sportbehoefte kinderen Moerwijk Noord

Het onderzoeken van de sportbehoefte van basisschool kinderen in Moerwijk Noord is gedaan door stagestudenten van de Haagse Hogeschool in opdracht van de basisscholen en de Sporttuin Moerwijk Noord in januari 2025. Tijdens de gymles werden er in een hoek van het gymlokaal a4 papiertjes neergelegd met afbeeldingen van sporten. Kinderen uit lagere leerlagen kregen minder afbeeldingen te zien dan kinderen uit de hogere leerlagen (bijlage 2). Vervolgens kregen de leerlingen 10 schaakstukken die ze op de sporten mochten leggen die ze graag wilden doen. Hierbij hoefden de kinderen niet alle 10 de schaakstukken neer te leggen. Kinderen kwamen om de beurt meedoen en de onderzoeker schreef elke keer bij welke sporten er schaakstukken neer werden gelegd. Van de Cor Emousschool deden uiteindelijk 46 kinderen mee (7 meisjes, 39 jongens). Omdat het aantal meisjes wat meedeed laag ligt, is dit niet meegenomen in dit onderzoek. Uit de onderbouw van De Kleine Wereld deden 108 kinderen mee (43 meisjes, 55 jongens) en uit de bovenbouw van De Kleine Wereld deden 93 kinderen mee (42 meisjes, 51 jongens). Al met al deed meer dan de helft van de kinderen van basisschool De Kleine Wereld mee.

3 Situatie Moerwijk Noord

3.1 Demografische kenmerken van basisschool leerlingen Moerwijk Noord

De onderzochte basisscholen, De Kleine Wereld en de Cor Emousschool verschillen in hun leerlingenpopulatie wat betreft herkomstgebied en sportdeelname.

Herkomstgebied

Volgens de geïnterviewde professional komt het merendeel van de leerlingen van De Kleine Wereld uit de directe omgeving van de school. Naar schatting woont circa 80 tot 90 procent van de ongeveer 350 leerlingen binnen een straal van 2 tot 3 kilometer van de school.

De Cor Emousschool is een cluster 2 school. Dit wil zeggen dat het zich richt op kinderen die slechthorend zijn of een taalontwikkelingsstoornis hebben. Hierdoor komen leerlingen niet alleen uit Moerwijk Noord maar komen de, ongeveer 200, leerlingen uit diverse wijken van Den Haag en soms zelfs uit nabijgelegen gemeenten, zoals Zoetermeer.

3.2 Door scholen georganiseerd sportaanbod

Op beide scholen is er aandacht voor motorische vaardigheden. Zowel op De Kleine Wereld als op de Cor Emousschool is er 2 uur per week motorisch remedial teaching aanwezig.

De overige invulling van het dagelijks sportaanbod binnen de scholen De Kleine Wereld en de Cor Emousschool verschilt zichtbaar, zowel in structuur als in mate van organisatie.

De Kleine Wereld

Op De Kleine Wereld is er elke dag na school een activiteit. Dit wordt ook wel verlengde schooldag activiteit genoemd en is bijvoorbeeld muziek, theater, dans of een gymles.

Daarnaast hebben leerlingen een pauze van circa 40 minuten, waarin zij onder begeleiding van sportdocenten actief zijn in de naastgelegen Sporttuin. Voor de jongste leerlingen (groep 1 en 2) is er een apart sportaanbod op het kleuterplein.

Cor Emousschool

Bij de Cor Emousschool is er in de dagelijkse schoolstructuur geen georganiseerd sportaanbod opgenomen. Wel is er een buitenruimte met een panna-veldje waar leerlingen kunnen spelen. De begeleiding tijdens buitenspelmomenten wordt verzorgd door groepsleerkrachten.

3.3 De Haagse Sporttuin Moerwijk Noord

Zoals in eerdere rapporten ook uitgelegd bevindt zich in Moerwijk Noord een sporttuin. Om meer duiding te geven aan de Haagse Sporttuin Moerwijk Noord zal deze hieronder besproken worden.

Wat is de Haagse Sporttuin Moerwijk Noord?

De Haagse Sporttuin Moerwijk Noord is een afgesloten sportcomplex waar kinderen veilig kunnen buitenspelen. Wanneer de Haagse Sporttuin Moerwijk open is, vinden er onder begeleiding sport en beweegactiviteiten plaats. Het terrein bevat 2 kleine kunstgrasveldjes en 1 klein veld met asfalt ondergrond. Hierdoor biedt het diverse sport en beweegmogelijkheid geschikt voor onder andere voetbal, hockey en basketbal.

Doel van de sporttuin

De sporttuin is opgezet met het doel bij te dragen aan een socialere, gezondere en sportievere wijk. Het streven is om niet alleen kinderen, maar ook buurtbewoners actief te betrekken bij sport- en beweegactiviteiten. De sporttuin fungeert hierbij als een centrale ontmoetingsplek waar bewoners in

beweging kunnen komen, sociale contacten kunnen opbouwen en zich persoonlijk kunnen ontwikkelen. Zo biedt de ruimte niet alleen sportmogelijkheden voor kinderen, maar wordt ook ingezet om volwassen wijkbewoners een rol te geven, bijvoorbeeld als begeleider of bedrijfshulpverlener. Op deze manier draagt de sporttuin bij aan het versterken van de sociale cohesie en het bevorderen van een actieve leefstijl in de wijk.

Gebruik van de sporttuin

De sporttuin wordt intensief gebruikt als sportieve en sociale ontmoetingsplek voor kinderen en jongeren uit de wijk. Tijdens schoolweken is het terrein overdag ingericht als sportief speelplein dat ook onder schooltijd wordt benut door kinderen van de basisschool De Kleine Wereld. Na schooltijd kunnen kinderen er begeleid spelen, doorgaans tot ongeveer 19.00 uur. Op twee avonden per week is de sporttuin tot 21.00 uur geopend voor het streetsports-programma, dat gericht is op jongeren tussen de 12 en 18 jaar. In het weekend is de sporttuin gesloten. Het aanbod voor kinderen na schooltijd is toegankelijk voor kinderen van basisschool De Kleine Wereld en de Cor Emousschool. Kinderen kunnen zich via een digitaal systeem voor maximaal twee momenten van het naschoolse sportaanbod aanmelden waarbij zij ook twee sport voorkeuren kunnen aangeven. Met betrekking tot het inschrijven geldt: vol is vol.

Aanbod in de sporttuin

Het sportaanbod in de sporttuin wordt gecoördineerd door de projectleider van de Haagse Sporttuin Moerwijk Noord. Wekelijks worden er zeven verschillende sporten aangeboden, goed voor in totaal circa 14 uur aan georganiseerde sportactiviteiten. De sporttuin biedt hiermee een breed palet aan beweegmogelijkheden, waarbij sporten als voetbal en hockey een steeds grotere rol spelen. Kinderen maken op laagdrempelige wijze kennis met deze sporten, met als doel hen waar mogelijk door te verwijzen naar reguliere sportverenigingen in de omgeving. Belangrijk is daarbij om in gedachte te houden dat de sporttuin niet als doel heeft om te concurreren met de sportverenigingen.

Het sportaanbod in de sporttuin wordt begeleid door betaalde professionals of sportstudenten die zich in de afrondende fase van hun opleiding bevinden. Daarbij is er altijd sprake van een professionele coach-to-coach-structuur, waarbij begeleiding en kwaliteit geborgd worden.

Doelgroepen en deelname aan naschoolse sportactiviteiten

Binnen het sportaanbod wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende leeftijdsgroepen: kleuters (groep 1-2), jongere leerlingen (groep 3-4), middenbouw (groep 5-6) en bovenbouw (groep 7-8). In sommige gevallen wordt ook rekening gehouden met verschillen tussen jongens en meisjes.

Het naschoolse sportaanbod richt zich bij de Cor Emousschool op leerlingen van groep 3 tot en met 8, terwijl op De Kleine Wereld ook de kleuters (groep 1-2) deelnemen. In de praktijk blijkt dat bij De Kleine Wereld vooral jongere kinderen gebruikmaken van het naschoolse sportaanbod, terwijl bij Cor Emousschool juist de wat oudere leerlingen vaker deelnemen.

Bij de naschoolse activiteiten is het eerste uur doorgaans gereserveerd voor kinderen van Cor Emousschool. Op dinsdagen worden de groepen gemengd. Vanwege de mate van begeleiding die nodig is verschild de groepsgrootte per school en samenstelling: als er alleen Cor Emousschool -kinderen sporten bestaan uit ongeveer 12 kinderen, bij gemengde groepen is dit eveneens 12 kinderen, als enkel kinderen van De Kleine Wereld sporten kunnen er tot 16 kinderen deelnemen.

Capaciteit en deelname aan naschoolse sportactiviteiten

De capaciteit van het naschoolse sportaanbod varieert per dag en per type activiteit. Wanneer er één sportactiviteit op het programma staat, zijn er doorgaans 12 tot 16 plekken beschikbaar. Bij twee sportactiviteiten loopt dit op tot maximaal 24 deelnemers. De verdeling van het aanbod over de week is als volgt: op maandag, dinsdag en donderdag vinden er twee trainingen per dag plaats, op woensdag worden vier trainingen aangeboden.

Hoewel er voldoende aanbod is, wordt niet elk sportmoment volledig benut. De bezetting varieert en is onder meer afhankelijk van het seizoen en de aangeboden sport. In de winter is de belangstelling over het algemeen lager, en sommige sporten trekken van nature minder deelnemers dan andere.

Het aanbod moet afgestemd worden op de doelgroep. Als jonge kinderen een sport aangeboden krijgen die niet bij hun ontwikkeling of interesse past, is de kans groot dat zij deze later ook niet meer zullen oppakken.

In totaal maken ongeveer 460 verschillende kinderen gebruik van de sporttuin, waarvan circa 300 afkomstig zijn van De Kleine Wereld. De overige kinderen zijn middelbare school leeftijd. Om sporten toegankelijk te houden voor zoveel mogelijk kinderen is de naschoolse sport gratis. Het is onbekend hoe groot het percentage kinderen uit de wijk is dat sport bij de Sporttuin Moerwijk Noord.

3.4 Vakantieaanbod

Naast het reguliere naschoolse programma worden in de schoolvakanties ook sportactiviteiten georganiseerd in de sporttuin. Dit vakantieaanbod is gratis toegankelijk en richt zich specifiek op kinderen uit de wijk. Binnen deze doelgroep zijn grofweg twee groepen te onderscheiden: kinderen van wie de ouders actief betrokken zijn en hen stimuleren om deel te nemen, en kinderen die minder begeleiding van thuis krijgen en zichzelf moeten vermaken, maar uiteindelijk vaak spontaan bij de sporttuin verschijnen. Omdat kinderen van de Cor Emousschool over het algemeen niet uit de wijk komen is er tijdens vakanties geen specifiek aanbod voor kinderen met een beperking.

4 Beweeggedrag kinderen Moerwijk Noord

Zoals eerder vermeld wordt geschat dat zo'n 80 a 90% van de 350 leerlingen van basisschool De Kleine Wereld uit de directe omgeving komt. Buurtsportvereniging Moerwijk Noord heeft de potentie om voor deze kinderen een geweldige sportplek te zijn. Het is dichtbij, heeft 2 hele mooie sportvelden en er kunnen meerdere sporten gedaan worden. Om meer te weten te komen over de potentie die Buurtsportvereniging Moerwijk Noord is in dit deel gekeken naar de kinderen, hoe bewegen zij zich in de wijk en waar sporten de kinderen nu.

4.1 Buitenspelen en sporten

Buitenspelen doordeweeks

In Moerwijk Noord wordt behoorlijk veel buiten gespeeld. 63% van de kinderen geeft aan doordeweeks buiten te spelen. Opvallend genoeg ligt dit bij meisjes hoger dan bij jongens. 73% van de meisjes geeft aan doordeweeks buiten te spelen, 66% van de jongens geeft dit aan. Een mogelijke verklaring ligt in het game gedrag. Veel van de jongens geven aan te gamen en er zijn jongens die aangeven elke dag na school te gamen en verder niets anders te doen.

Sporten

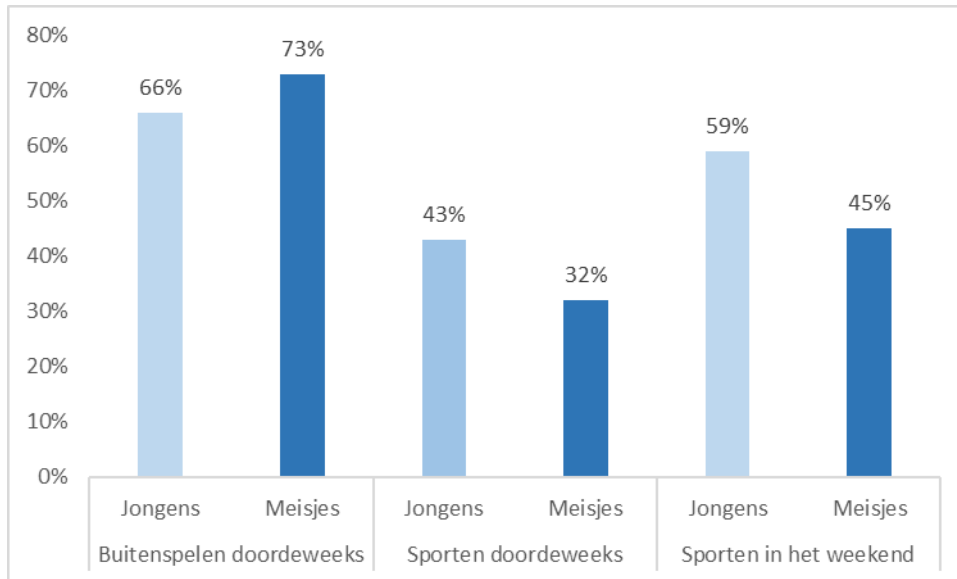
Van de kinderen sport slechts 38% doordeweeks. In tegenstelling tot bij het buitenspelen, zijn er meer jongens die sporten dan meisjes. 43% van de jongens geeft aan doordeweeks te sporten, 32% van de meisjes geeft aan doordeweeks te sporten.

In het weekend wordt er meer gesport. In totaal sport iets meer dan de helft, 52%, van de kinderen in het weekend. Ook hierbij ligt dit percentage hoger bij jongens dan bij meisjes. 59% van de jongens geeft aan in het weekend te sporten, 45% van de meisjes geeft aan in het weekend te sporten.

Hier moet wel bij gezegd worden dat 20% van deze kinderen vervolgens aangeven dat ze zwemmen en zwemles hebben. Er zijn geen zwembadfaciliteiten bij Buurtsportvereniging Moerwijk Noord, dit moet meegenomen worden in de rol die Buurtsportvereniging Moerwijk Noord kan spelen in het vervullen van de sportbehoefte van de wijk.

Al met al valt het op dat meisjes meer buitenspelen. Maar als het op sport aankomt, blijkt dat juist jongens meer sporten dan meisjes. Dit is zowel doordeweeks als in het weekend terug te zien (zie figuur 1).

Figuur 1: Buitenspeel- en sportgedrag van de bovenbouw kinderen op basisschool De Kleine Wereld in Moerwijk-Noord uitgedrukt in percentages

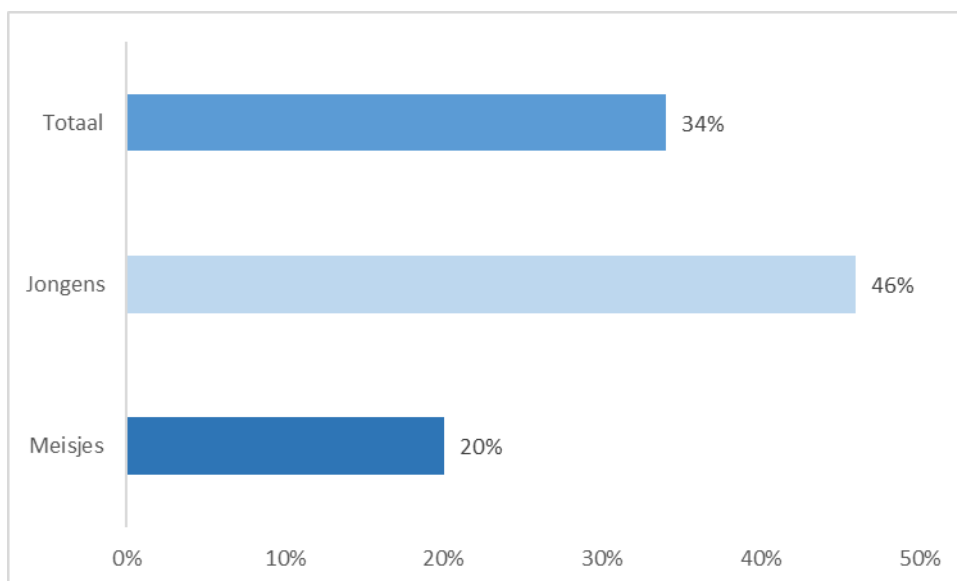

Lid van sportclub

In Nederland is 49% van de kinderen tussen de 4 en 11 jaar lid van een sportvereniging (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, z.d.). Van de kinderen in Moerwijk-Noord die meededen aan dit onderzoek geeft 44% aan lid te zijn van een sportclub. In Moerwijk-Noord zijn relatief minder kinderen lid van een sportvereniging ten opzichte van Nederland.

Wanneer we de zwemlessen en zwemclubs buiten beschouwing laten, wegens de praktische onmogelijkheid in Moerwijk-Noord, blijkt dat 34% van de kinderen lid is van een sportclub. Hierbij is wederom een groot verschil te zien tussen jongens en meisjes. 46% van de jongens geeft aan lid te zijn van een sportclub, 20% van de meisjes geeft aan lid te zijn van een sportclub (zie figuur 2).

Figuur 2: Lidmaatschap van een sportclub onder kinderen van de bovenbouw van basisschool De Kleine Wereld uitgedrukt in percentages

Van de jongens geeft 33% lid te zijn van een voetbalclub, voetbal is daarmee onder de jongens verreweg de populairste sport. De voetballende jongens zijn wel lid van verschillende voetbalclubs. Veelvoorkomende clubs zijn: voetbalvereniging B.M.T., sv H.M.S.H. en V.C.S. Den Haag. Daarnaast geeft 2% van de jongens aan te hockeyen bij Hockey Club Den Haag.

Onder meisjes zijn de sporten meer divers en is er niet een sport die het populairste is. Wel geeft 7% van de meisjes aan te voetballen, voetbalvereniging B.M.T. en V.C.S. Den Haag. Geen van de meisjes is lid van een sportclub in Moerwijk Noord.

Van de kinderen blijkt slechts 1% te sporten bij een sportclub in Moerwijk Noord, bij Hockey Club Den Haag. Verder blijkt dat veel kinderen voetballen, maar geen van de kinderen doet dit in Moerwijk Noord.

5 Sportbehoefte kinderen Moerwijk Noord

Om aansluiting te vinden tussen de sportbehoefte van de kinderen in Moerwijk Noord en het sportaanbod is er onderzoek gedaan naar de sportbehoefte van de kinderen op basisschool de Kleine Wereld en de Cor Emousschool. Dit onderzoek is, zoals eerder al vermeld, uitgevoerd vanuit de Haagse Sporttuin Moerwijk Noord. Desalniettemin kunnen er lessen worden getrokken uit de data, deze zijn hieronder beknopt weergegeven.

De Cor Emousschool

Onder de jongens uit de bovenbouw van de kleine wereld is lasergamen en voetbal vooral populair. In dit onderzoek waren er te weinig meisjes die deelnamen, hier kan dus niets over gezegd worden. Doordat de kinderen van de Cor Emousschool niet perse uit Moerwijk Noord komen, is het moeilijk voor de sportverenigingen van Buurtsportvereniging Moerwijk Noord om hierop in te spelen. Het naschoolse sportaanbod van de Haagse Sporttuin Moerwijk Noord zou hier wel op aan kunnen sluiten.

De Kleine Wereld

Op basis van dit onderzoek blijkt dat de sportbehoefte van de kinderen uit groep 1 en 2 van basisschool de Kleine Wereld niet goed aansluit bij de sportverenigingen van Buurtsportvereniging Moerwijk Noord. De kinderen geven aan te willen zwemmen, turnen, klimmen en klauteren en bijvoorbeeld te willen (leren) fietsen. Uiteraard kan dit wel gefaciliteerd worden door de Haagse Sporttuin Moerwijk Noord.

Vanaf groep 3 en 4 zou er een overgang plaats kunnen vinden naar de sportverenigingen van Buurtsportvereniging Moerwijk Noord. Hierbij is wel een verschil te zien tussen jongens en meisjes. De jongens geven duidelijk aan graag te willen voetballen. Daarnaast zijn taekwondo, zwemmen, schommelen, tennis, trefbal en stelppen en rollen populair. Onder meisjes is Just Dance, ballet, zwemmen, schommelen turnen, steppen en rollen en (leren) fietsen populair. Voor basisschool leerlingen van groep 3 en 4 heeft de Haagse Sporttuin Moerwijk Noord veel te bieden, maar deze groep, en met name de jongens, zouden ook langzaam meer richting het sportverenigingsleven bij Buurtsportvereniging Moerwijk Noord kunnen gaan.

Bij de bovenbouw leerlingen op basisschool de Kleine Wereld is eenzelfde patroon terug te zien. Bij jongens is vooral voetbal populair met op afstand meer individuele sporten zoals free runnen, reuzeschommel fietsen of vrij-zwemmen. Bij meisjes is de behoefte meer verspreid en zijn activiteiten zoals schaatsen, vrij-zwemmen, reuzeschommel, klimmen en lasergamen populair.

Samengevat kan gesteld worden dat er onder jongens veelal behoefte is aan voetbal. Daarnaast is het opvallend dat er onder meisjes geen directe behoefte is aan een verenigingssport. Tot slot is het opvallend dat onder geen van de ondervraagde schoolklassen hockey populair is. Desalniettemin is het goed te vermelden dat dit een momentopname is. De kinderen is gevraagd wat ze op dat moment wilden doen waarbij het georganiseerd zou worden door de Haagse Sporttuin Moerwijk Noord. Hierbij is dus niet gekeken of de kinderen deze sporten ook bij een sportvereniging zouden willen doen.

6 Conclusie

Deze drie onderzoeken laten zien dat er veel potentie is voor Buurtsportvereniging Moerwijk Noord om de kinderen uit de wijk te laten sporten en bewegen. Het huidige sportaanbod bij de Haagse Sporttuin Moerwijk Noord sluit organisatorisch al goed aan bij basisschool de Kleine Wereld en de Cor Emousschool. De doorstroom naar verenigingssport ontbreekt op dit moment nog.

In Moerwijk-Noord zijn relatief weinig kinderen lid van een sportvereniging ten opzichte van de landelijke cijfers. Dit geldt zeker voor meisjes. Onder de kinderen die wel lid zijn van een sportvereniging zijn jongens vooral veel lid van voetbalverenigingen, onder meisjes is er niet één sport die eruit springt. Daarnaast is het aantal kinderen wat lid is van een sportvereniging in de wijk nihil. Hier liggen dus veel kansen.

Verder blijkt dat hockey, vooralsnog, niet populair is. Ten tijde van dit onderzoek speelde Hockeyclub Den Haag ook nog niet op de velden van Buurtsportvereniging Moerwijk Noord. Hierdoor zijn de kinderen mogelijk ook onbekender met de sport hockey. Zeker voor meisjes, waarvan er nog maar weinig lid zijn van een sportvereniging kan het zien van hockey op de velden bij Buurtsportvereniging Moerwijk Noord een aanjager zijn om het sporten en bewegen onder kinderen in Moerwijk Noord te verhogen. Mogelijk worden meisjes meer gemotiveerd om lid te worden als ze zien dat er sportmogelijkheden voor hen in de wijk zijn.

Literatuurlijst

- AllesOverSport. (z.d.). *Sport en bewegen voor jeugd in armoede: een overzicht*. Geraadpleegd op 17-04-25, van <https://www.allesoversport.nl/thema/meedoen-door-sport-en-bewegen/sport-en-bewegen-voor-jeugd-in-armoede-een-overzicht/>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (z.d.). *Jongeren*. Geraadpleegd op 16-04-25, van <https://www.cbs.nl/>
- De Jonge, M., & Van Lindert, C. (2020). *Het sport- en beweeggedrag van kinderen met een beperking: een verkenning*. Mulier Instituut. Geraadpleegd op 17-04-25, van <https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/25738/het-sport-en-beweeggedrag-van-kinderen-met-een-beperking/>
- Dreteler, S. J., & Arnoldus-van Schendel, T. (2024, 21 juni). *BSV Moerwijk-Noord 2023-2024: Nulmeting Buurtsportvereniging Moerwijk-Noord* (Lectoraat Impact of Sport, De Haagse Hogeschool). Geraadpleegd op 03-10-25, van <https://www.thuas.com/sites/hhs/files/documents/Nulmeting%20BSV%20Moerwijk-Noord%2021%20juni%202024.pdf>
- Gezondheidsraad. (2017, 22 augustus). *Beweegrichtlijnen 2017*. Geraadpleegd op 16-04-25, van <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2017/08/22/beweegrichtlijnen-2017>
- Nederlands Jeugdinstituut. (2025, 1 april). *Cijfers over beweging*. Geraadpleegd op 03-10-25, van <https://www.nji.nl/cijfers/beweging>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). (z.d.). *Clublidmaatschap*. Sport en bewegen in cijfers. Geraadpleegd op 14 oktober 2025, van <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kernindicatoren/clublidmaatschap>
- Rijksoverheid. (z.d.). *Sporten en bewegen voor kinderen*. Geraadpleegd op 16-04-25, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/sport-en-bewegen/sporten-en-bewegen-voor-kinderen>
- Wachter, M., Knelange, L., & Van Ravenswaaij, H. P. (2022, 19 augustus). *Beweeggedrag en behoeften van Haagse jeugd* (ZINZIZ). Geraadpleegd op 03-10-25, van <https://zinziz.nl/wp-content/uploads/2022/08/Rapportage-Beweeggedrag-en-behoeften-van-Haagse-jeugd.pdf>

Bijlages

Bijlage 1: Enquête naschoolse sportactiviteiten OBS de kleine wereld.

1. Ik ben een.
 - ☐ Jongen
 - ☐ Meisje
2. Zou je wel eens mee willen doen met naschoolse sport?
 - ☐ Ja
 - ☐ Nee
 - ☐ Misschien, licht aan de sport
3. Weet je welke naschoolse sporten er nu zijn?
 - Ja
 - Nee
4. Hoe weet je of er naschoolse sport is?
 - ☐ Je kan hier meerdere antwoorden kiezen.
 - ☐ Gehoord van ouders
 - ☐ Verteld bij de gymlessen
 - ☐ Gezien op een poster
 - ☐ Gehoord van vrienden
 - ☐ Gezien op socialschools
 - ☐ Word verteld in de klas
5. Hoeveel leuker word sport als er een begeleider is?
 - niet leuk -----> leuk -----> heel leuk
6. Wat doe je op maandag tussen 15:00 en 19:00?
 - ☐ Gamen
 - ☐ Moksee/Kerk
 - ☐ Zwemles
 - ☐ Binnen spelen
 - ☐ Buiten spelen
 - ☐ Sociale media
 - ☐ Zorgen voor familie
 - ☐ Sporten bij de club/vereniging
7. Wat doe je op dinsdag tussen 15:00 en 19:00?
 - ☐ Gamen
 - ☐ Moksee/Kerk
 - ☐ Zwemles
 - ☐ Binnen spelen
 - ☐ Buiten spelen
 - ☐ Sociale media
 - ☐ Zorgen voor familie
 - ☐ Sporten bij de club/vereniging
8. Wat doe je op woensdag tussen 13:00 en 19:00?

- ☐ Gamen
- ☐ Moksee/Kerk
- ☐ Zwemles
- ☐ Binnen spelen
- ☐ Buiten spelen
- ☐ Sociale media
- ☐ Zorgen voor familie
- ☐ Sporten bij de club/vereniging

9. Wat doe je op donderdag tussen 15:00 en 19:00?

- ☐ Gamen
- ☐ Moksee/Kerk
- ☐ Zwemles
- ☐ Binnen spelen
- ☐ Buiten spelen
- ☐ Sociale media
- ☐ Zorgen voor familie
- ☐ Sporten bij de club/vereniging

10. Wat doe je op vrijdag tussen 15:00 en 19:00?

- ☐ Gamen
- ☐ Moksee/Kerk
- ☐ Zwemles
- ☐ Binnen spelen
- ☐ Buiten spelen
- ☐ Sociale media
- ☐ Zorgen voor familie
- ☐ Sporten bij de club/vereniging

11. Doe je aan sport in het weekend?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Soms

12. Wat doe je het liefst in je vrije tijd?

Voer uw antwoord in

13. Zit je op een sport club/vereniging?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

14. Hoe heet je sport club/vereniging?

Voer uw antwoord in

15. Hoeveel uur zit je ongeveer per dag thuis op een beeldscherm?

- ☐ 0-1uur
- ☐ 1-2 uur
- ☐ 2-3 uur
- ☐ 3-4 uur
- ☐ 4-5 uur
- ☐ 5 uur of meer

Bijlage 2: Onderzoek sportbehoefte kinderen basisscholen Moerwijk Noord

Klassen 1 en 2

1 Stoeien

2 Springturnen

3 Atletiek

4 Ballet

5 Spelletjes

6 (voor)Leesclub

7 (Leren) fietsen

8 Hockey

9 Balspelen

10 Samen sporten

11 Spelen in de sneeuw

12 Schommelen

13 Klimmen en klauteren

14 Zwemmen

15 Just Dance

16 Ouder en kind gym

17 Voetballen

18 Steppen en Rollen

Klassen 3 en 4

1 Stoeien

2 Springturnen

3 Atletiek

4 Basketbal / Korfbal

5 Beachball, Frisbee, Scatch

6 Boksen (Sparren)

7 (Leren) fietsen

8 Hockey

9 Balspelen

10 Circus, Acrobatiek

11 Dammen, schaken, kwartet

12 Meidenvoetbal

13 Klimmen en klauteren

14 Zwemmen

15 Just Dance

16 Speerwerpen (vortex)

17 Hip Hop, Zumba (dansen)

18 Hoogspringen, verspringen

19 Judo

20 MIX sporten

21 Leesclub

22 Ballet

23 Spelletjes

24 (voor)Leesclub

25 Midgetgolf

26 Muziekles

27 Taekwondo

28 Samen sporten

29 Spelen in de sneeuw

30 Schommelen

31 Tennis

32 Trefbal

33 Rots en water

34 Ouder en kind gym

35 Voetballen

36 Steppen en Rollen

Klassen 5, 6, 7 en 8

1. Acrobatiek

2. Airtrack

3. Hordelopen

4. Basketbal

5. Frisbee

6. Boksen

7. Fietsen

8. Hockey

9. Aikido

10. Circus

11. Dammen

12. Meidenvoetbal

13. Sportklimmen

14. Vrij-zwemmen

15. Just Dance

16. Speerwerpen

17. Zumba

18. Hoogspringen

19. Judo

20. Sportmix

21. Leesclub

22. Ballet

23. Spellensclub

24. American Ninja

25. Midgetgolf

26. Muziekles

27. Taekwondo

28. Samen sporten

29. Tuben (sneeuw)

30. Schommelen

31. Tennis

32. Trefbal

33. Rots en water (weerbaarheid)

34. Archery Tag

35. Voetbal

36. Skaten

37. Badminton

38. Schaatsen

39. Brassband

40. Breakdance

41. Darten

42. Ducktypen (diploma)

43. Handbal

44. Musical club

45. Hardlopen

46. Gezinsport

47. Skiën (sneeuw)

48. Reuzenschommel

49. Karate

50. Hip Hop

51. Conditie training

52. Free Runnen

53. Golf

54. Golfsurfen

55. Honkbal

56. IJshockey

57. Jiu-Jitsu

58. Paardrijden

59. Turnen (meiden)

60. Verspringen

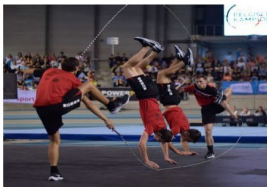
61. Vliegeren

62. Volksdansen

63. Volleybal

64. Touwspringen

65. Schaatsbaan

66. Wandel 4 Daagse

67. Weerbaarheidstraining

68. Wielrennen

69. Games (Angry birds)

70. Yoga

71. Zaalvoetbal

72. Wedstrijdzwemmen

73. Turnen (jongens)

74. Skateboarden

75. Kickboksen

76. Kogelstoten

77. Korfbal

78. Kunstrijden

79. Lasergamen

80. Meidenclub

81. Pumptrack

82. Pickelball

83. Snowboarden

84. Roeien

85. Schaken

86. Sprint

87. Tafeltennis

88. Trampoline

89. Steppen

90. Rugby